

que cuanto se refiere al enterramiento de Pelayo en Covadonga, tiene trazas de ser una invención análoga á otras muchas que pudieran recordarse, y que á fuerza de dejarlas que rueden entre el vulgo, llegan á ser reputadas por hechos indubitables, aunque se hallen desprovistas de todo fundamento, pugnen con la verdad histórica y prescindan de los principios más elementales de la crítica racional.

7 de Febrero de 1919.

JULIO PUYOL.

II

CARTULARIO DE LA IGLESIA DE SANTA MARÍA DEL PUERTO (SANTOÑA)

Continuación (1).

XXXIX

11 de Enero de 1086.

Donación de unas fincas en Anero, por Teresa Alfonso.

Sub Xpi nomine eius imperium. Ego denique Taressa Alfonso placuit michi bono animo spontanēa mea uolumptate sic uenididi et tradidit pro remedio anime mee ad regula de Sancte Marie urginis et ad beatorum apostolorum Petri et Pauli et sanctorum Iusti et Pastoris, Uincenti et Leti corum reliquie recondite sunt in monasterio quo uocitant Portum, adque tibi abas Martino et ad fratres tuos ibidem comorantibus proprio meo quingone, illa sexma ratione quantum michi quadrat inter meos heredes in uilla de Anero, in solares, in hereditates, in pumares, in monasterio de Sancti Felicis, in montes, in fontes, in exitus, in collaços, in diuissas, por ubi lo potieritis inuenire, illo meo quingone in uilla de Anero ab omni integritate. Et accepit precium ego Ta-

(1) Véase Boletín, tomo LXXIII, cuaderno v, pág. 420, 1918, y tomo LXXIV, cuaderno i, pág. 19, 1919.

ressa de uos abba Martino atque fratres de ipsa regula, proinde ii bacas una de v moyos et altera de vi moyos, et uno cabalo rosiello ualiente x solidos in uno pretio ualiente settanta solidos, pretium placiule quantum inter inter (*sic*) nos bene placuit. Et de odie et deinceps abeatis uel possideatis illo iam dicto quingone uos abba Martino et fratres uestros que hanc scriptura resonat iure perpetuo. Quod si aliquis homo hunc uestrum nostrum mercatum uel concessum disrumpere uoluerit, aut ego Taressa, aut filiis meis, aut neptis, aut heredibus, quis talia fecerit pariat reges terre iii libras aureas iam superius dictum duplatum et triplatum, iusta suas limites, con edificios que ibi fuerint plantatus, et huius scripture tradicionis uel uenditionis firmis permaneat. Facta hec scripture die notum v feria iii Idus Ianuarios in Era ccxxviii, Adfonso rex in Tolleto, in Leone et in Castella. Et ego Taressa Alfonsiz qui hanc scripturam uenditionis uel tradicionis iussit, legente audiuit et de manu mea ✕ ✕ roborauit coram testes Micael testis, Gonçalbo testis, Egabita testis; Martino testis. Didago testis quia hic testes sumus de manus nostras ✕ ✕ roborabimus. Cipriano notuit. (Fol. 14 r.)

XL

i.º de Febrero de 1086.

Donación de parte de la dehesa de Conotio, por Gontruda Alfonso.

Sub Xpi nomine eius imperium. Ego denique Gontruda Alfonso placuit michi dispontanea mea uoluntate accessit uoluntas (*sic*) uendo et trado illo meo quingone quantum quadrat inter meos germanos uel heredes in illa defesa de Conotio ad uos abbas Martinus de Sancta Maria de Portum et ab omni congregaciones eius illo meo quingone ab omni integritate abeatis uel posideatis usque in seculum. Quod si tamen aliquis homo aut ego Gontrueda, aut filiis meis, aut neptis, aut generatio quis ad disrumpendum uenerit aut uoce suscitauit, comodo pariat ipso quingone de illa defesa duplato et triplato in simile tale logare iusta suus limites, ad reges terre parie iii libras aureas. Facta scriptura die

notum, kalendas Februarias in Era TCXXIII. Adfonso rex in Tol-leto, in Leone et in Castella. Et ego Gontruueda scriptura que fe-cit iussit legente audiuit et de manu mea ~~¶~~ ~~¶~~ roborauit coram testes Salbator et Antolino et Goncalbo quia hic testes sumus de manus nostras ~~¶~~ ~~¶~~ roborauimus. Cipriano ~~¶~~ notuit. (Folio 16 r.)

XLI

1.º de Febrero de 1086.

Donación de bienes en Argoños, por Elo Diaz.

In Dei nomine. Ego Elo Didaz sic facio concambiatio con uos abbas Martinus et con tua disciplina qui sunt qui sunt (*sic*) in Sancte Marie uirginis dedit (*sic*) mea hereditate in Argonios, in solares, in hereditates, in cassas, in orrios, in botegas, in cubas, in pumares, in diuissas, in colazos, in montes, in fontes, in exitus, in pratis, in exitus aquarum, illo meo quingone quantum quadrat inter meos germanos, ab omni integritate, et illo monasterio de Sancti Salvatoris (1). Sic trado in illa uilla de Argonios por ubi lo potueritis inuenire ex integritate. Et ego io Elo recepit de uos abbas Martinus precium pro ipsa concambiatione terra in uilla de Anero ubi dicunt in Uillanova in dos logares, et supra inde accepit in pretium iii moios de cebaria et cabras et obes per illas cassas recogere, et dedit uno orrio, pretium adplacibilem quantum inter uos bene complacuit, et adfir-mauimus nostrum mercatum per in secula. Quod si tamen uero uero (*sic*) aliquis homo aut ego Elo, aut filiis meis, aut neptis, aut heredibus, aut potestas terre qui ad disrumpendum uenerit, aut uoce suscitauit, comodo pariat ipsa hereditate duplata et tri-plata in simile tale logare iusta suas limites, ad reges terre pariat iii libras aureas. Facta scriptura regulis die notum kalendas Februarias in Era TCXXIII. Adfonso rex in Toleto, in Leone, et in Castella. Et ego io Elo carta uel concambiatione que fecit con

(1) Borradas dos palabras.

uos abba Martinus iussit legente audiuit et de manu mea **¶** **¶** roborauit coram testes Sabastiano et Salvator et Galin Galindiz quia hic testes sumus de manus nostras **¶** **¶** roborauiimus. Cipriano notuit **¶**. (Fol. 16 v.)

XLII

1.º de Febrero de 1086.

*Donación de bienes en Rasines, Nutes y Cesero,
por Fernando Díaz.*

Individue Trinitatis adque humanitas, spontanea mea uolumtate accessit uolumitas ego Fredinando Citiz sic trado quinta mea hereditate pro remedio anime mee ad uos abba Martinus de Sancta Maria de Portum et ab omni congregaciones eius in uillas prenominatas in Rassines, in Nutes, in Cessero illa mea quinta por ubi lo potueretitis invenire ab omni integritate. Quod si tamen vero aliquis homo aut filiis meis, aut neptis, aut heredibus quis ad disrumpendum uenerit aut uoce suscitauit comodo pariat ipsas quintas duplatas uel triplatas in simile tale logare iusta suas limites, ad reges terre parie III libras aureas. Facta scriptura die notum kalendas Februarias in Era ccxxiiii. Adfonso rex in Tolleto, in Leone et in Castella. Et ego Fredinando scriptura que fecit iussit legente audiuit et de manus mea **¶** **¶** roborauit coram testes Mikael et Maria, et ut quia testes sumus de manus nostras **¶** **¶** roborauiimus. Ciprianus notuit **¶** fecit. (Folio 16 v.)

XLIII

1.º de Febrero de 1086.

Donación de fincas en Argoños, por Gotina Muñoz.

Sub Xpi nomine. Ego Gotina Monioz placuit michi bono animo expontanea voluntate accessit uoluntas, sic facio carta pro remedio anime mee ad uos abbas Martinus de Santa Maria de Portum et ab omni congregationem eius, de mea hereditate de-

Argonios, illa mediatate ab omni integritate in solares, in hereditates, in pumares, in montes, in fontes, in diuissas, in colazos, in exitus, de illo me o quingone por ubi lo potueritis inuenire, in uilla de Argonios illa mediatate. Quod si tamen aliquis homo aut ego Gotina Monioz, aut filiis meis, aut neptis, aut heredibus, aut potestas terre quis ad disrumpendum uenerit aut uoce suscitauit, comodo pariat ipsa hereditate duplata et triplata in simile tale logare iusta suas limites, ad reges terre parie III libras aureas. Facta carta scriptura die notum kalendas Februarias in Era CCXXIII. Adfonso rex in Tolleto, in Leone et in Castella. Et ego Gotina Monioz carta que fecit iussit legente audiuit et de manu mea **¶** **¶** roborauit coram testes Sebastiano et Martino et Gonçalbo quia hic testes sumus de manus nostras **¶** **¶** roboramimus. Cipriano **¶** notuit. (Fol. 17 r.)

XLIV

18 de Febrero de 1086.

REGULA DE LIEMDO.

Sub Xpi nomine et eius imperium. Ego denique domna Gris-taldi una pariter cum filiis meis Aluaro et Didaco et Fronildi et Maria et Goto, de spontanea nostra uoluntate sic uendimus uel tradimus ad regulam Sancte Marie de Portum et abbati Martino et fratribus suis illo nostro quingone quem auemus in uilla de Liendo ubi dicunt a solare de Gotina Monnioz, qui est per termino de rio Maranes et per terminos de illa fonte de Sancta Eula-lia, et per ubi potuentis inuenire de ipso quingone in ipsa uilla de Liemdo, quantum nobis quadrat inter nostros eredes. Sic uen-dimus uel concedimus nos iam supradictos ad tibi abba Martino et ad fratres tuos, ab omni integritate, et dedistis nobis precio proinde idest uno bobo rubio per colore, valente v moios a pre-cio de cibaria, quantum inter nos bene complacuit, tantum pro precio isto uel etiam pro remedio animarum nostrarum. Sic do-namus uel concedimus ad ipsa regula de Sancta Maria ista ere-ditata quantum ad ipso solare pertinet ut ibi permancat iure per-

petuo. Quod si ego illa Cristildi aut filii mei, aut nepti uel meis eredibus uel aliquis homo hunc nostrum mercatum uel testamentum disrumpere uoluerit quomodo pariet quantum que in hanc scriptura resonat dupplato uel triplato ad ipsa regula Sancte Marie et ad fratribus ibidem auitantes, et duas libras aureas, et ad regis terre iii libras exoluat, et hanc traditio uel uenitio firmis fiat. Facta scriptura die notum xxii.^o kalendas Martias in Era ccxxiiii. Rex Adefonsus in regno. Et ego Gristildi et nos filios suos Aluaro Didaz et Didaco Didaz et Fronildi et María et Goto qui hanc scripturam fieri iussimus legente audibimus et coram istos testes presentes hos ✠ ✠ signos roborabimus. Rodrico Ihoannes. In hoc testes sumus et de manibus nostris ✠ ✠ roborabimus. (Fol. 11 v.)

XLV

18 de Febrero de 1086.

DE CASTELLO.

Sub Xpi nomine et eius imperium. Ego domna Goto placuit michi bono animo et de spontanea mea uolumtate et sic tradidi uel donabi ad regulam Sancte Marie de Portum pro remedio animarum parentum meorum, et ad abba Martino uel ad suos fratres quarta ratione in illas casas qui sunt in Castello, et in illas ereditates uel in illos collazos atque in omnia rem, causa, que ad ipsas casas pertinet que fuerunt de patre meo Gunsaluo Frenandez et de matre mea domna Guntrueda. Et quarta in pumare in uilla de Arnorio ubi dicunt ad kasa de Annaia Didaz, cum suo terre fundus. Sic dono uel concedo ego domna Goto ipsa quarta ratione in illas casas uel in ipsas ereditates et in ipsos collazos atque in omnia rem causa que ad ipsas casas pertinet. Et ipsa quarta in pumare in uilla de Arnorio ab omni integritate pro remedio anime mee et de meos parentes ad ipsa regula sancte uirginis Marie et ad scrruis Dei ibidem commorantibus ut in ipso locum seruiat per in perpetuum seculum. Quod si ego domna Goto aut filii mei, aut nepti uel eredibus

meis uel aliquis homo ista scriptura disrumpere uoluerit, comodo pariet ista ereditate que in ista regula resonat dupplata uel meliorato (*sic*) in ipsa uilla de Castellum iusta suos limites ad ipsa regulam et ad fratres qui ibidem fuerint abitantes, et duas libras aureas, et ad regis terre III libras aureas. Facta scriptura testamenti XII kalendas Martias in Era MCXXIII, regnante rex Adfonso. Et ego domina Goto qui hanc scripturam fieri iussi legente audi-
bi et de manu mea roborabi coram testes Mikael et Godestio hic testes sumus et de manibus nostris roborabimus. Finit.
(Folio II r.)

XLVI

3 de Abril de 1086.

DE ESKALANTE.

Sub Xpi nomine et eius imperio. Ego denique Oria Bellitizi sic misi fidiatore ad tibi abba Martino por uno nobello ad partes de Martino Citiz mairino et pariasti ipso nouiello tibi abba Martino ad ipso mairino iam dicto Martino Citiz, ualente duos moios, et proinde ego Oria Bellitiz sic dono uel concedo ad tibi abba Martino et ad fratres de monasterio de Sancta Marie de Portum duas tertias in septem maccanares in illa aquerez in uilla de Eskalante per termino de illo arroio qui discurrit ad kasa de Savastiano Bellitiz, et per illo maccano parro et per illas pennas que sunt supra kasa de illo Sabastianò Bellitiz usque ad termino de illa karraria publica. Sic donabi uel pariabi ego Oria Bellitiz ipsas duas tertias in ipsos septem maccanares qui sunt in uilla Aquera cum suo terre fundus inter istos terminos, ab omni integritate ad tibi abbati Martino et ad regula Sancte Marie ut ibi permaneat per in secula. Et alia tertia de istos maccanares est in regula. Quod si aliquis homo ista scriptura disrumpere uoluerit, aut ego Oria, aut filiis meis, aut neptis uel eredibus, aut de regia potestas quomodo pariet qui talia comiserit ipsas duas tertias in illos septem maccanares dupplatas uel melioratas in simile tali locum ad tibi abbati Martino et ad fratres qui fuerint abitantes in ipsa regula de Sancta Maria, et duas

libras aureas, et ad regis terre similiter alias duas libras aureas, et scriptura ista firmis permaneat. Facta regula testamenti die notum II feria, III Nonas Aprilis. In Era CCXXIII. Regnante domino ac principe nostro Adefonso in Toleto et in Castella uel in Leione. Et Oria Bellitiz qui ista scriptura fieri iussi legente audibi et de manu mea **X** roborabi coram testes Tellu presbiter testis; Orbano presbiter hic testes sumus et de manibus nostris **X** **X** roborabimus. (Fol. 8 r.)

XLVII

21 de Mayo de 1086.

REGULA DE PUMARE DE VILLA ANERO.

In Era CCXXIII notum die sabbato XII kalendas Iunias, regnante domino ac principe nostro Adefonso in Toleto et in Castella et in Leione. Ego denique Petro Annaiaz et Keruta Annaiaz, ante presentia de homines de concilio de Anero, idest Gonsaluo Frenandiz et de Eggauita Gonsaluiz et de Mikael Ueilaz, Martino Citiz, Annaia Montaniz uel ante alii plures de ipso concilio, sic facimus prosoluitione nos iam supra dictos Petro Annaiaz ad tibi Martino abba de Sancta Maria de Portum et ad tibi domna Teresa, de illo pumare qui est in locum pronominato qui fuit de Munnio Adfonso et de domna Iuliana, de sua conparatione, quem tenuimus nos in prestamo, quod est pro termino de illa fonte et de filios de Eggauita Bellitiz, et pro illa karrera publica usque ad illo arroio unde abuimus inter nos iudicio et superastis nos uos abba Martino et domna Teresa in isto concilio, et cognobimus nos in ueritate quia non debebat ipso pumare nostro sedere, sed de regula de Portum et de domna Teresa, et proinde sic absoluimus nos ipso pumare ab omni integritate et de hodie uel tempore fiat ipso pumare de nostro iure exito, et in uestro dominio datto et confirmato ab omni integritate cum suo terre fundus ut in ipsa regula permaneat iure perpetuo. Quod si ego Petro Annaiaz et Keruta, aut filii nostri, uel nepti uel consanguinei, aut aliquis de eredibus ad disrumpendum ue-

nerit, uel uenerimus uoce suscitaberit pro ipso pumare, comodo pariet ipso dupplato uel meliorato ad abbate uel ad fratres qui in ipso monasterio Sancte Marie comoraberint, cum fructu uel labores que ibi fuerint. Insuper uero pariet duas libras aureas, et ad regis terre III libras aureas, et hanc scriptura absolutionis firmis fiat. Et ego Petro Annaiaz et Keruta qui ista absolutione fecimus, legente audibimus auribus nostris, et de manibus nostris $\text{X} \text{ X}$ roborabi coram testes Beato et Mikael, in hoc testes sumus et de manibus nostris $\text{X} \text{ X}$ roborabimus. (Fol. 9 v.)

XLVIII

20 de Junio de 1086.

CARTA DE CESERO.

Sub Xpi nomine et eius imperium. Ego denique Uermudo Martinez de spontanea mea uolumtate sic trado uel uendo ad regula Sancte Marie de Portum et ad tibi abbati Martino et ad fratres tuos meas ereditates quem abeo in billa de Cesero in locis pernominatis in Arenas et in eri Paterni uel ubicumque in ipsa uilla de Cesero potueritis peruenire, dono uel uendo uobis omnia ad integritate in terras, in pumares, in montes, in fontes, in defesas, in canales, incultu et discultu. Et accepi precium ego Uermudo Martiniz de uos abba Martino pro ipsas ereditates, idest una bacca bitulata ualente VII moios, precium placibile quantum inter nos bene complacuit, et adfirmabimus nostro mercato per in secula. Quod si aliquis homo, quod longe sit, hista ereditate iam dicta de ipso monasterio Sancte Marie semper uirginis abstraere uoluerit, aut ego Uermudo, aut filii mei, nepti aut consanguinei, uel heredibus, aut iudicium suscitaberit, quomodo pariet ipsa hereditate dupplata uel tripplata iuxta suas limites, cum fracas uel edificios suos, ad abbate uel ad fratres qui ibi commoraberint, et libra aurea, et ad regis terre III libras aureas. Facta scriptura testamenti notum die VI feria, XII kalendas Iulias, in Era MCXXIII. Rex Adefonsus in Leone et in Castella et in Toletto. Et ego Uermudo qui hec scriptura

uenditionis uel traditionis fieri iussi legente audibi et de manu mea **X** roborabi coram testes Mikael presbiter, Petrus presbiter; hic testes sumus et de manibus nostris **X** **X** roborabimus. (Folio 12 v.)

XLIX

30 de Junio de 1086.

REGULA DE INSULA.

In Dei nomine. Ego domna Guntrueda placuit michi bono animo et de spontanea mea uolumtate et sic trado uel concedo ad regulam Sancte Marie semper uirginis et ad tibi abbate Martino et fratribus ibidem persistentibus, pro remedio anime mee illas casas de Insla et meo quingone in illas ereditates quantum michi quadrat inter meos eredes. Sic dono uel concedo illas casas et ipsas ereditates iam supradictas, ad ipsa regula Sancte Marie, ipso meo quingone ab omni integritate ut in ipsa regula permaneat iure perpetuo. Quod si aliquis homo ipsas casas uel ipsas ereditates de illa regula abstraere uoluerit, meos filios, aut meos netos, aut de eredibus meis, comodo pariet illas dupplatas uel tripplatas casas uel ereditates ad ipsa regula Sancte Marie de Portum et ad fratribus ibidem consistentibus, cum duas libras aureas, et ad regis terre tres libras aureas, et hanc scripture testamenti firmis fiat. Facta hanc scripture notum die III feria II kalendas Iulias in Era CCXXIII. Regnante domno principe nostro Adefonso in Toleto, in Naggara et in Castella uel in Leione. Et ego domna Guntrueda qui hanc scriptora donationis fieri iussi legente audibi et de manu mea **X** roborabi coram testes Annaia et Asenso hic testes sumus et **X** **X** roborabimus. (Fol. 7 r.)

L

18 de Julio de 1086.

REGULA DEILLA EREDITATE DE LARETO.

In Dei nomine, ego Loppe Annaiaz placuit michi bono animo et de spontanea mea uoluntate, et sic dono uel concedo ad tibi abbati Martino de Sancta Maria de Portum et ad fratres tuos illas

medias ereditates de Lareto in conkamiatione, id est terras et pumares, montes et fontes, cultum atque incultum atque exitos cum suos regressos. Sic dono uobis atque concedo ipsa ereditate iam supra dicta quantum mici quadrat inter meos eredes, ab omni integritate ubique potueritis in ipsa uilla de Lareto peruenire. Et uos abba Martino et uestros fratres dedistis á michi Loppe Annaiaz similiter in conkamiatione eiusdem similes ereditates in uilla de Karasa sicut inter nos bene complacuit, ereditate pro ereditate, et adfirmabimus nostro mercato uel conkamio per in perpetua secula. Quod si ego Loppe Annaiaz aut filii mei, aut nepti aut consanguinei uel aliquis de eredibus meis ad disrumpendum uenerimus, comodo pariemus nos aut ipse homo qui talia comiserit ipsa ereditate dupplata uel triplata ad ipsa regula de Sancta Maria de Portum uel ad abbate que in ipso monasterio fuerit, et libra auri, et ad regis terre III libras aureas. Facta carta conkamiationis notum die VI feria xv kalendas Agustas in Era CCXXIII. Regnante domno nostro rex Adfonso in Leione et in Castella et in Toledo. Et ego Loppe Annaiaz qui ista scriptura de isto, conkamio fieri iussi legente audibi et de manu mea roborabi coram testes Flagino et Martino; hic testis sumus et de manibus nostris roborabimus. Didacus notuit. (Fol. 10 r.)

LI

1.º de Agosto de 1086.

REGULA D' ALFOZ D' ERAS.

In Dei nomini. Ego Alfonsus Regis Castelde in Yspenia Imperatorem rrenante in Toledo et in Leone et in Galizia et tota urbis Castella, placuit mihi bono animo et per expontanea mea et per rremedium anime me et parentum meorum, et timendo penas inferni et desiderando bitam eternam cum Ihu Xpo et cum matre eius beata virgo Maria abere paradisum gaudium, dono at vos domine Condesse contum bos potestis alare in uno eco iugiro in uno die sid salbum et libertum de aca et de me et de omecidiis et de omne ocassione et de omne manerie, et super

istam rationem ilda domina diuidid terminos: esivid de Porto usque Aliachares, et postea abulauid á rostro de alia yera usque ad Sanctum Petrum de Omeda, et postea anbulauit usque ad picum de Viscabrum et usque at vedules de Vierna usque a piedra de Viscabrum, et postea anbulabit á Sancti Ibañes de Valguebroso usque at Castanatum de por de fontem frigidam, et postea anbulabit Petram foratam usque illas meses de Gracon, et postea anbulabit de fonten del faru usque illa cruzem de Llorada, et anbulabit á Molleir usque illa moneca de collado et usque anbulabit á Ssecontum usque illas cauatas fontem cocabatum; post anbulabit at crucem bustrematum usque at Rubilla, usque at uostarum de Marrone. In Era ccxxiiii notum die sabatum ipsas kalendas Agustas; et quicunque fuerit contra istam donationem, uel disrumpere, abet iram Dey et de beate Marie et omnibus (*sic*) sanctis eius, et eum Iudas trraditore sedead in inferno danatum, amen. Et ego Alfonsus Inperator in Ispanie, Res Gastele qui feci istam donationem rouorabi cum manu mea ✕ ✕ ✕ ✕ roborabimus coram testes ✕ ✕. (Hoja suelta intercalada entre los folios 70 y 72; copia de mediados del siglo XII).

LII

20 de Noviembre de 1086.

REGULA DE LIEMDO.

Sub Xpi nomine et eius imperio. Ego denique Gotina Momez de spontanea mea uoluntate sic dono uel concedo pro remedium anime mee, uel pro precium, id est uno bobe ualente vi moios que accepi ego Gotina de tibi Martino abba ad regulam Sancte Marie de Portum, illa mea ereditate qui est in villa de Liemdo in illo solare de Sobbe, in terras, in pumares, in defesas, in montes, in fontes, incultu et discultu. Sic dono uel concedo ego Gotina Momez ad tibi abba Martino et ad fratres tuos ipsa ereditate uel omnia sua quantum ad illo solare pertinet ab omni integritate ut in ipsa regula seruiat iure perpetuo. Quod si aliquis homo de hanc regulam ipsa ereditate iam superins dicta abstraere uol-

uerit, aut ego Gotiná Momez, aut filii mei, uel nepti, uel consanguinei, seu et regia potestas, quisquis homo talia fecerit pariet ipsa ereditate uel ipso solare dupplato uel tripplato cum fructibus uel laboribus suis ad ipsa regula Sancte Marie uel ad abbate et ad fratribus qui ibidem commoraberint in amorem Domini, et duas libras aureas, et ad regis terre iii libras aureas, et hanc scripturam firmis fiat. Facta scriptura testamenti notum die vi feria xii Kalendas Decembris in Era cxxiii. Regnante rex Adefonsus in regno. Et ego Gotina Momez qui hanc scripturam traditionis uel uenditionis fieri iussi legente audibi et de manu mea $\text{X} \text{ X}$ roborabi coram testes Gudestius testis, Munnio testis, Rodrico testes sumus et de manibus nostris $\text{X} \text{ X} \text{ X}$ roboramus. (Fol. 10 v.)

LIII

Año 1086.

DE KOLINDRES.

Sub Era cxxiii post millena, notum die vi feria, regnante rex Adefonsus in regno. Ego denique Petro Cengez placuit michi bono animo et de spontanea mea voluntate sic trado uel concedo pro remedio anime mee ad regulam Sancte Marie de Portum et ad tibi abba Martino et ad fratres tuos quarta in pumare in uilla de Kolindres ubi dicunt in summo uillare, cum suo terre fundus qui est per termino de Pagino, et de alia parte de Annaia Galíndez, si de una pars comodo et alia usque ad illa karraria publica; sic dono uel concedo ego Petro ista quarta in ipso pumare cum suo terre fundus ad ipsa regula ab omni integritate ut ibi seruiat pro anima mea in perpetuo. Similiter et ego Siluana Didaz qui sum mater de ipso Petro Cengez sic dono uel concedo pro remedio anime mee ad regulam Sancte Marie et ad tibi abba Martino alia quarta in ipso pumare cum suo terre fundus latus ipsa quarta inter ipsos terminos, ipsa quarta ab omni integritate. Sic dono uel trado ut ibi semper seruiat in perpetuum. Similiter et ego Siluana Didaz in ipsum locum ubi dicunt in sommo uillare sic dono uel concedo ad ipsa regula Sancte Marie alia

quarta in alio pumare cum suo terre fundus qui est per termino de Pagino et de Annaia Galindez et per termino de illa ilce, ipsa quarta cum suo terre fundus. Sic dono uel concedo ego Siluana pro remedio anime mee, ab omni integritate ut in ipsa regula seruiat. Similiter et ego Orbellito Didaz qui sum germana de Siluana Didaz, sic dono uel trado pro remedio anime mee ad regulam Sancte Marie et ad abbati Martino et ad fratres tuos alia quarta cum suo terre fundus in ipso pumare latus ipsa quarta iam dicta, inter istos terminos ab omni integritate ut in ipsa regula seruiat in perpetuum. Quod si aliquis.

Et ego Godestio frater sic dono uel concedo pro remedio anime mee ad fratres meos de Sancte Marie de Portum et ad tibi abbati nostro Martino quarta in pumare cum suo terre fundus qui est in villa de Kolindres ubi dicunt in moro per termino de Loppe Annaiaz et de Vermudo Annaiaz; tertio termino de Eggauita Morez; sic dono uel concedo ego Godestio ipsa quarta ab omni integritate ad ipsa regula Sancte Marie per in perpetuum. Quod si aliquis. (Fol. 10 v.)

LIV

21 de Enero de 1090.

CARTA DE CESERO.

Summi Patris nutu, pneumatis almi, ego denique Petro Petriz ex de nuno (*sic*) imperio atque spontanea uoluntate sic trado uel concedo ad regulam Sancte Marie de Portum et ad abbati Martino uel ad suos fratres, atque uendo illo meo quingone quem abeo de patre meo in villa de Cesero inter meos eredes, per ubicumque illum in ipsa villa de Cesero potueritis peruenire ab omni integritate, terras, pumares, montes, fontes, defesas, pascuis, aquis aquarum, cultum atque incultum. Sic trado uel uendo ego Petro Petriz ista ereditate ad ipsa regule Sancte Marie et ad tibi abbati Martino et ed fratres qui sunt ibidem commorantes, ut in eodem loco deseruiat pro remedio anime mee, iure perpetuo. Et dedistis michi precio pro ista ereditate uos abba Martino

in confirmationem huius scripture una bacca feta ualente VI modios sicut inter nos bene complacuit, et adfirmabimus nostrum mercatum per cunctis seculis. Quod si aliquis homo aut ego Petro Petriz, aut filii mei, nepti uel meis eredibus hunc nostrum testamentum uel uenditio disrumpere uoluerit pariet quantum que in hanc scripture resonat ipsa ereditate dupplata uel tripplata ad ipsa regula, et ad abbati uel ad fratribus eius cum duas libras aureas, et ad regis terre III libras aures (*sic*) et traditio ista uel uenditio firmis fiat. Facta scripture die notum v feria, XII Kalendas Februarias in Era TCXXVIII. Adefonsus rex in Toletto. Et ego Petro Petriz qui hec series testamenti fleri iussi legente audi bi et de manu mea **X** **X** roborabi coram testes Iuliano et Petro; hic testes sumus et de manibus nostris **X** **X** roborabimus. Dida-
cus **X** notuit. (Fol. 12 r.)

LV

21 de Julio de 1090.

Acta de un juicio contra Martín Citiz.

In Era T centesima xxviii notum die III feria, XII kalendas Agustas. Ego denique abba Martinus stantem in concilio in Sancto Petro quod uocitant de Casaia cum infancones transmeranos, idest Rodrico Adfonso, Antolino Saluatoriz, Rodrico Rebbegez, Romano Sallistarez, Gutier Lopiz, Nunno Feles, Gonsaluo Sarra zinez, uel cum aliis multis. Sic venit Martino Citiz cum superbia et feriot meo basallo Pelagio Monniox ante me uel ante istos uiros idoneos, et pro talem contumeliam statuimus inter nos diem placitum ut benisemus ante iudices, et hoc quod illos iudicassent, faceret ipse Martino Citiz. Et sic uenimus ante ipsos iudices pre nomenatos Rodrico Monniox et Gutierre Monniox filios Munnio Gonsaluiz Comitis, et ad uocem petitionis mee iudicaberunt ut quingentos solidos pariasset michi ipse Martino Citiz pro illa calonia de meo basallo Pelagio Monniox. Deinde cognobit se post iudicium et leuabit de illa calonia duoscentos quinquaginta soli dos de manegga ipse Martino Citiz. Et Rodrico Monniox leuabit de illa calonia similiter alios duocentos quinquaginta solidos de-

manegga a partes de michi abbate Martino uel de fratres qui in Sancta Maria de Portum auitaberint. Et est de ista manegga fidiatore Didaco Gonsalbiz de Anero. Et ego Martino Citiz de Eskalante qui ista scriptura uel fidiatura fieri iussi legente audibi et de manu mea \ddagger roborabi coram testes. Gonsaluo Monniox de Porres qui audibi et de manu mea \ddagger roborabi. Fredinando Aluariz qui audibi et de manu mea \ddagger roborabi. Et ego Ihoan Annaiaz presbiter et Petrus presbiter in hoc testes sumus et de manibus nostris \ddagger \ddagger roborabimus (Fol. 12 v.).

LVI

24 de Abril de 1091.

Donación de bienes en Arnorio, por Juliana Alfonsez.

Sub Xpi nomine et eius imperium. Ego denique Iuliana Adfonsez qui sum filia Adefonsi Monniox et de domna Maior, placuit michi bono animo et de spontanea mea uolumtate sic uendi uel tradidi pro remedio anime mee ad regulam Sancte Marie virginis ac genetricis Dei, uel sanctorum martirum Vincenti et Leti atque sanctorum apostolorum Petri et Pauli corum reliquie recondite sunt in monasterio quod uocitant Portum, atque tibi abbati Martino et ad fratres tuos ibidem commorantibus, proprio meo quingone quantum michi quadrat inter mea germana in uilla de Arnorio in monaste (sic) in diuisis, in collazos, in terras, in pumares, in montes, in fontes, in canalibus maris, incultu et in discultu uel ubicumque potueritis peruenire de meo quingone. Sic dono uel concedo atque uindo ego Iuliana uobis iam supra nominatos abba Martino et fratres de ipsa regula ab omni integritate ipso meo quingone in ipsa uilla de Arnorio. Et accepi precium ego Iuliana de uos abba Martino et de fratres de ipsa regula proinde in baccas fetas ualentex sex medios ad forum de Asturias, et uno bobo ualente sex moios, precium placibile quantum inter nos beue complacuit. Et de odie et deinceps abeat uel possideatis illo iam dicto quingone uos abba Martino et fratres uestros, tam pro remedio anime mee quam pro precio isto.

que in hanc scriptura resonat, iure perpetuo. Quod si aliquis homo hunc nostrum mercatum uel concessum disrumpere uoluerit, aut ego Iuliana Adfonsez aut filii mei, nepti uel consanguinei, aut de eredibus, quisquis talia fecerit pariet regis terre III libras aureas, et huic regule ipso quingone iam superius dictum dupplatum uel triplatum in ipsa uilla de Arnorio uel ubicumque fuerit iuxta suos limites, cum fructu uel edificio qualiscumque ibi inuentus fuerit, et una libra aurea, et liulus (sic) scripture traditionis uel uenditionis firmis permaneat. Facta hec scriptura die notum II feria VIII° kalendas Maias, in Era TCXXVIII . Regnante rex Adfonso in Toleto uel in regno suo. Et ego Iuliana Adfonsez qui hec scriptura uenditionis atque traditionis fieri iussi legente audibi et de manu mea \ddagger roborabi coram testes. Ihoannes testis \ddagger . Pellagius testis \ddagger Rodrico testis \ddagger sumus et de manibus nostris roborabimus. Didacus \ddagger notuit. (Fol. 13 r.)

LVII

9 de Mayo de 1091.

Venta de un quiñón en Carasa por Munio Muñoz y otros.

In Era TCXXVIII , notum die sabbato VII Idus Maius, regnante rex Adefonsus in regno Toletano uel in regno Legionense. Nos uero Munnio Munnioz et Uermudo Sarrasinez qui sumus merinos de seniores nostros Lope Sangez et Didaco Sangez, una pariter cum iudices nostros Uincenti Cipprianez et Rodrico Aluariz, et saiones Petrus et Saluator, ex nostra placentia sic facimus kotum atque firmitudine tibi abbati Martino uel ad fratres de regula Sancte Marie Portum, de quingone de Mikael filio de Belliti Armentariz, qui est in uilla de Karasa. Sic donamus uel uendimus nos iam supradictos ad uos abba Martinus et ad fratres de illa regula ipso quingone de Mikael in ipsa uilla de Karasa uel ubicumque potueritis de illo peruenire ab omni integritate, in terras, in pumares, in montes, in fontes, incultu et discultu, et accepimus precium uel honorem de uos iam dictos, idest una bacca cum suo bitulo, ualente III moios, et una puerka ualente III quartas, que

misimus in palacio de domnos nostros; precium placibile qualiter inter nos bene complacuit, et adfirmabimus nostrum mercatum per in secula. Quod si nos iam dictos merinos ac iudices uel saiones qui hec uenditio fecimus, aut alias merinos uel iudices qui de post tñenerint, seu aliquis homo de subrogata persona disrumpere uoluerint hunc nostrum mercatum uel kotum quomo-do parient ipso quingone de Mikael ad tibi abbati Martino et ad fratres de Sancta Maria dupplato uel triplato in ipsa uilla de Karasa iuxta suos limites, cum suo fructu uel labore que ibi fuerit et una libra aurea, et ad regis terre III libras aureas, et koto isto firmis permaneat. Et nos merinos Munnio Munnioz et Uermudo Sarrazinez atque iudices nostros Uincenti Cipprianez et Rodrico Albariz et saiones Petro et Saluator qui istum kotum fecimus, legente audibimus et de manibus nostris ✕ roborabimus coram testes Gudesteus frater testis, Ihoannes, testes sumus et de manibus nostris ✕ ✕ roborabimus. Didacus ✕ notuit.
(Fol. 13 v.)

LVIII

14 de Noviembre de 1091.

Donación de bienes en Meruelo por Teresa Sarracinez.

Sub Xpi nomine eius imperium. Ego denique Teresa Sarrazi-nez propter penas inferni timendo et amorem celestem diligendo sic trado corpus uel anima ad eclesiam Sancti Petri que posita est in locum quod nunccupant Carzia, et ad tibi abbe Petro Petriz, et dono uel concedo pro remedio anime mee mea ereditate que abeo in uilla de Meruelo et in mulinare quantu michi quadrat inter meos eredes, idest in casas, in oreos, in cubas, in terras, in pumares, in felgares, in monte, in fonte, quantum infra istos terminos (1) potueritis inuenire illo meo quinione in ipsa uilla de Meruelo dono uel de *pumar pont del Castanero de la pila usque ad aquam uertent at summum*, ut (2) ad regula

(1) De letra posterior las cuatro palabras que preceden.

(2) De letra posterior lo que va en bastardilla, y escrito sobre un raspado.

et ad ecclesiam Sancti Petri et ad tibi abbas Petrus medietate de mea ereditate in billa de Meruelo, et in mulnar, de monte in fonte, in cultu et in discultu, in terras, in pumares, in ommia rem que mici pertinet inter meos eredes, illa medietate trado ad regula Sancti Petri et ad tibi abbas Petrus et ad fratres tuos ut propicietur nobis Dominus per uestris sacris orationibus ut ibi permaneat per in secula. Quod si aliquis homo de eredibus meis aut de senioribus terre qui de ipsa regula abstrare uoluerit quomodo pariet ipsa hereditate duplata in ipsa uilla de Meruelo iusta suos limites cum fuctibus (*sic*) uel edificiis que ibi fuerint, ad ipsos abbates uel fratres qui in ipso monasterio fuerint, cum una libra aurea, et ad (1) Comitis terre pariat tres libras auri, ipsum pariet qui compitione fecerit, et hec scriptura firmis permaneat in secula. Facta scriptura testamenti die notus secunda feria ^{xviii^o kalendas Decembris in Era MCXX.^aVIII.^a Regnante rex Adfonso in Toledo et in Legione et in Castella. Et ego Serrazinez et Elo Serrazinez qui ista scriptura de istas ereditates fieri iussimus legente audiuimus et de manus nostras $\text{X} \text{ X}$ roborabimus coram testes Pelagio Monniox et Petro Saluatorez testes; Michael Saluatorez; hic testes sumus et legente audiuimus et de manus nostras $\text{X} \text{ X}$ roborauius. (Fol. 23, v.)}

MANUEL SERRANO Y SANZ.

(Continuará.)

(1) Tachado: *regis.*